

IME, A FIÚ

Hajnaltól érkezett a város határához az asszony és a férje, József. Édes terhével megszakítás nélkül jött Názáretből s csak éjszakára szálltak meg a rokonoknál. Így az elsőt Betsaidában töltötték, onnan kísérték el őket férjének testvérei Kánába. Mire a jövevények felkapaszkodtak azokon a bozótos ösvényeken, amelyek a sziklákön épült Jeruzsálem felé vezettek, már jó tüze volt a napnak s fényében fehér csoda: Jeruzsálem, előttük magasodott, mint gazdag oltára Izraelnek.

Az utasok rövid időre megpihentek a kapu előtti térségen. A férfiak úgy gondolták, hogy mielőtt átlépi a szent város küszöbét, megmosakodnak. A sarat a lábukról, testükről az izzadságot lemossák. Az asszonyok, akik között volt Mária, fejükről a kendőt s vállukról a köpenyt leoldották. Szépek voltak és beszédesek. Külön csoportba állottak s várták, hogy a férfiak nagyhangosan elkészüljenek a tisztálkodással a kútnál. Nádból font kosárkában (bölcsonék számított a szegényeknek) egy kisgyermek pihent s a tarka takarók közül épp hogy csak arcoskája látszott ki, az is poros volt és maszatos. Az asszonyok körülülték a kosarat és segítettek Máriának, aki hogy könnyebben mozoghassék becézően és játékosan a gyermek körül, felkötötte haját. Könyökig nekigyürkőzött, hogy megtisztítsa a pólyát s a gyermeket, aki most elsősorban látja majd a templomot. Az asszony serényen dolgozott, de nem hártotta el a segítséget, mert a gyermeket alaposan meg kellett mosdatni, hiszen ily dísztelenül nem járulhat az Úr elé. Őt magát is egy kissé megtörte s a hosszú utazás. Kivált az elmúlt éjszakán alig hunyta le a szemét a gyermek miatt, aztán meg arra gondolt izgalommal, vajjon idejében érkezik-e. Igaz, hogy a férfiak ismerősök itten, az asszonyok is anyáskodva biztatták, hogy amire elvégzi az előírt tisztálkodást, megvásárolják a két gerlicét, amit az újszülöttért cserébe, zálogul adnak Jehovának, Szerény váltságdíj ez, de az Úr talán megelégszik vele. Izrael minden asszonya, mióta világ a világ, így kapja vissza gyermekét az Úrtól, így kapja vissza ő is Jézust, — két piroscsőrű gerlicéért.

Mától kezdve az övé lesz a fiú, egészen az övé. Hazaviheti s elrejtheti a virágos Galileában, felnevelheti mun-

kás, erős fiúvá. Két gerlice vérén Jehova az anya hatalmas alá bocsátja őt, s kegyesen hagyja, hogy Jézus az ő személfénye maradjon, boldogságára a világnak, tisztességére a vérnek, amelyből származott...

*

Történt pedig, hogy amikor mindnyájan elkészültek a tisztálkodással s áthaladtak a város kapuján, csakhamar melljük szegődött egy skarlátruhás ifjú, aki készséggel eligazította őket, hogyan jussanak gyorsan a templom nyitott csarnokain át arra az udvarra, hol az áldozati állatokat árusították nagyszámmal. A skarlátruhás ifjú egyszer sem pillantott Máriára, de a gyermeket annál nagyobb kíváncsisággal fürkészte. Az asszonyok, kik Mária mögött haladtak, mondták is, hogy: — Mi dolga van ennek az idegennek velünk s a gyermekkel? Még tán megveri a szemével! — de hangosan nem mertek szólani, mert az ifjú igen készséges volt s nem akarták megbántani.

Valami zűrzavar is támadt az oszlopcsarnokban. Megkezdődött az égő áldozatok órája s akkor már sokan tolongtak a félhomályos, hűvös folyosókon. A galileaiak gyámoltalan csapata gyakran elszakadt egymástól s végül is, bár a férfiak váltig bizonygatták, hogy ismerik a járást, szinte eltévedtek. Kánabeli Zebedeus, aki Józsefnek volt rokona, gyakran méltatlankodott az idegen ellen, mert az, mint a szélvész, ragadta őket folyosóról-folyosóra, sötétből ki a világosságra és sokszor úgy tetszett, mintha pincékben járnának, majd meredek lépcsőn széles tetőkre jutottak. Szinte vakította őket a fény.

Mária már igen elfáradt s a fejkendő alatt verejtékes volt a homloka, merő víz a teste. Szorosan magához vonta a drága gyermeket és semmit sem hallott most már, csak a kis szív gyors dobogását, amely versenyt zakatolt az övével, a nyugtalannal. A férfiak is alaposan megizgadtak, de szorongásukat és kábult riadtságukat tréfás megjegyzésekkel üzték el:

— Jákob atyánk se hágott ennyi lépcsőfokot, mikor a mennyekben járt — vélte az egyik.

— Igen ám, de őt angyalok vezették s nem ez a veszopofájú! — tette hozzá bosszúsán Zebedeus, de tüstént elhallgatott, mert ime alig hogy egy folyosó kanyarulatához érkeztek, eléjük toppant két templomi szolga.

— Talán bizony a sátán szállott a bokátokba? — kiáltott feléjük az idősebbik, aki nagy testével elállta útjukat. — Loholtok itt, le-fel, mint a kergék. Mi dolgotok ezen a tilalmas helyen? Takarodjatok vissza! — S úgy ha-

dart, olyan fenyegetően lépett fel, hogy bizonyára meg-rebbentek volna, kivált az asszonyok. Ám ekkor közbelé-pett a skarlátruhás ifjú. Tetszett is mindjárt, hogy egy cseppet sem ijedt meg, sőt jóízű nevetésben tört ki és fölényesen megveregette a dühösködő szolga vállát. S ez mindjárt csitul is, de nem annyira a meglepetéstől, mint inkább attól, hogy tenyerében jótékony hűvösségét érezte egy tekintélyes pénzdarabnak, amit a különös idegen csúsztatott oda.

Zebedeus jól látta ezt és elsápadt. — Bizonyára nem igaz lélek ez — cikázott át elméjén a gondolat, de tor-kát olyan félelem szorította meg hirtelen, hogy talán el is szédült volna, ha meg nem fogózik társába, aki nagy kezével izzadt arcát törölgette éppen.

A lármára pedig tüstént sokan odagyűltek, köztük né-hány galileai halász és pásztor is, akik megismerték a Názáretből való jövevényeket és csodálkoztak: hol és mi okból maradtak el ilyen soká? A pásztorok közül kivált a legidősebb, és így szólt:

— Mi három napja vagyunk itt s vártunk reátok. Két gerlicét vásároltunk, hogy megajándékozzuk vele a gyer-mek anyját, de a gerlicéknek nyoma veszett.

A skarlátruhás ifjú a szavába vágott.

— Bizonyára közületek ellopta valamelyik s eladta, az árát pedig elitta.

— Hazugság, amit mondasz! — kiáltották vissza a pásztorok s botjukat emelték, hogy a gyalázkodóra ront-sanak, de a templomszolgák, mert az idegennek fogták pártját, közbevetették magukat.

— Talán bizony hazugság az is — ugrott eléjük az egyik halász — hogy a mi két gerlicénket pedig meg-fojtva találtuk a kalitkában?

— Úgy kell nektek, miért sajnáltátok tőlük az enni-valót, ti éhenkórászok — dörgött rájuk a templomszolgák tisztje, ki az imént a pénzt kapta az idegentől és fickói-nak intett, hogy a parasztokat kituszkolják a folyosóról.

Zebedeus a zürzavarban hirtelen Máriára gondolt. Szótlanul intett Józsefnek, hogy Mária keresésére indul-janak, mert a tülekedésben nyomaveszett az asszonyok-nak. Kedve lett volna még a skarlátruhás ifjúnak egy paraszti módra való ütést lemérni hirtelen, de haragját mégis csak arra használta fel, hogy kivágja magát a ves-zekedők csoportjából, kik éppen ölre mentek egymással.

Lélekszakadva lerohantak a lépcsőn és csakhamar a magas falaktól övezett udvaron találták magukat, amely-

nek minden szögletét árusok töltötték meg kosaraikkal, ketreceikkel, bégető, kotkodácsoló állataikkal. Javában tartott a vásár. A sűrű tömegben megpillantották a názáreti asszonyok csoportját.

— Hamar a két gerlicét vegyétek meg! — kiáltotta feléjük kifulladásra és sovány két karjával sürgetően intgetet. Ekkor látta, hogy Mária az árusok között sürgölődve ketrectől-ketrecig járt, karján a gyermekkel s jobbkeztét magasra emelve, néhány pénzdarabot szorongatva, kérlelően fordult az árusokhoz s igyekezett, hogy megszerze a két gerlicét az áldozat bemutatására.

Ekkor pedig az árusok sajnálkozva körülvették Máriát s mondák neki:

— Galambjaimat az éjszaka egy veres róka fojtotta meg.

— Két gerlicét hoztam neked a vásárra, názáreti Mária, de mielőtt kinyitották volna a templomudvar kapuját, valaki összetörte a kalitkát.

— Enyémet — mondta a harmadik — már kora reggel megvásárolta egy skarlátruhás férfiú.

— Az én kalitkámat pedig — szölt a legöregebbik árus — mintha láthatatlan kéz nyitotta volna fel: a galambfiókák egyetlen szárnycsapással kiröppentek s eltűntek a magasban.

*

Vala pedig Jeruzsálemben egy ember, Simeon nevű, igaz és istenfélő férfiú, ki várta vala Izrael vigasztalását és a Szentlélek lakozék benne. Simeon pedig ezen a napon a Lélek ösztönzésére a templomba méne. Keresztül haladván az árusok udvarán, megpillantja a gyülekezetet és tudakozék a lárma oka felől.

— Ez a názáreti asszony eljött az ő férjével és atyafiaival, hogy bemutassa gyermekét az Úrnak abban a reményben, hogy a gyermek visszabocsáttatik anyjának s atyjának hatalma alá. Eljött, hogy áldozatul és váltságul egy pár gerlicét mutasson be az oltáron. Hiába kutatta át azonban a ketreceket, egyetlen galambfiat sem talált. Miképpen teljesítse tehát a törvényt s miképpen váltsa ki gyermekét az Úr hatalma alól? — Így beszéltek az agg Simeon körül tünődve és nagy zavarban a szegény emberek és aggodalommal azok is, kik a törvények biztos ismeretében most egyszerre úgy érezték, mintha a dolgok évezredes rendjében valami jóvátehetetlen hiba történt volna.

— Ebben az órában egyetlen galambfiat sem talál-

hattok Jeruzsálemben — szólt a vitatkozó írástudók felé a templomi árusok főnöke.

— Mi dolog lenne ez? — kérdezték megrettenve a pásztorok, kik nagy számmal jöttek Galileából, Betlehem vidékéről.

— Vajjon miféle hatalom akarja megakadályozni az áldozat bemutatását? — faggatták a papokat.

— Bizonyára a gonosz! — kiáltotta Zebedeus s egy pillanatra ismét a skarlátruhás ifjú jutott az eszébe.

— Ne ítélkezz így jó öreg — szólalt meg egy az írástudók közül. — Mi dolga lenne a gonosznak e názáreti asszony gyermekével? Hanem bizony mondom, inkább Jehova jeladása ez!

Ekkor többen kiáltottak egyszerre:

— Igazat szól ez a pap! Hátha az Úr akaratja, hogy ez a gyermek kivettessék a zsidók közül!

— Kergessétek el tehát ezt az asszonyt az ő poronytyáival! — zúgta a sokaság.

Most azonban Simeon, kit a Lélek indított, hirtelen felemelkedék a kőről, amelyre az imént leült, hogy közelebbről fürkéssze a gyermeket és nagy tekintéllyel csendet intett.

— Igazat szólt ez a pap. Valóban Jehova jele volna ez, de nem arra, hogy ez a gyermek kivettessék a zsidók közül, hanem, hogy kivétessék inkább! Kérdem tehát tőletek, van-e újszülött gyermek a tisztulás csarnokában, kit erre a napra Galileából hoztak volna fel? — s kérdően nézett a szolgálkra, akik tanácstalanul tanakodának.

— Nincs egyetlen galileai gyermek sem, ki e názáreti asszony gyermekével egyidős lenne — szólalt meg Fanael leánya, Anna és térdre ereszkedék a bölcső előtt.

— Akkor ez a gyermek egyetlen ama gyermekek közül, aki megmenekült Heródes katonáinak dühe elől!

— Úgy van, úgy van, ez a gyermek Betlehembben született,

jászolba fektetve, azon az éjszakán,

midőn nagy, fényes csillag jelent meg az égen! — kiáltották egyszóval a pásztorok s velük a halászok is.

Fanael leánya, Anna e szép kiáltás hallatára ijedten vette észre, hogy az Úrnak öreg szolgálója, Simeon, káprázattól vagy félelemtől rendítve, mint lenge báb, inogni kezdett, fuvallatától valami láthatatlan viharok, amely lankadt lelkét nagy erővel kapta szárnyra s ha meg nem ragadják gyengéden a hozzásiető többiek, lezuhant volna. Így azonban térdre ereszkedék, de oly erővel vont a ma-

gával az izmos férfiakat, hogy azok is lehajolni kényszerültek s velük mind az egész sokaság, mely Simeon körül az imént még oly lázzal kiabált és lökdösődött, egymásba fogózva annak érzésével, hogy a föld mozdult meg alattuk, a tér, az udvar s az Úrnak büszke temploma, ragyogó tornyaival együtt.

— Akkor szemeim — kiáltotta agg szolgálja az Úrnak — az Üdvözítőt látják, kit Isten választott Izrael szabadulására! — s közel hajolt a gyermekhez, oly közel, hogy nehéz lehellete a kicsinynek izzadt arcát érintette, amelyet Mária féltékenyen próbált eltakarni a kíváncsi tekintetek elől, de keze ernyedten hullott le s a tolongó emberek sűrűjéből nyugtalanul felemelkedett, könnyes tekintete pedig riadtan röppent a távolabb állók felé, riadtan, mint két megzavart galamb, hasztalan verdesve a részvétlen magasságot s egyszerre végtelen egyedülvalónak érezte magát: *anyának*, akiről elfordul minden szem s már csak a gyermeket nézi, lesi, figyeli, mint titkos rejtékét valami ismeretlen jövődőnek. Most már ő csak árnyék e sugárzó gyermekarc mögött. Tisztán sejtette e percben: az ő gyermeke csak az Istené. Az Úr szolgálóleánya így érzi ezt és szívét mély fájdalom hatja át. Ha szemének lángja volna, a nagy világ minden tája felé világító és szárnya, mely elragadná messzire innen, — akkor sem pillanthatná meg azt a két galambfiát, amellyel magához váltaná Jézust, a gyermeket.

— Legyen a te igéd szerint — szolt magában és csendes megadással fordította arcát az égre, mintha hallaná nagy fényességgel szárnyaló szavaknak zengését, de mondani szeretné még, csöndes békével kérve, hogy az Úr bocsássa útjára az ő szolgálóleányát. Most már nem figyelt Simeon ujjongására sem s az örömjajra sem, hogy beteljesedett Izrael várakozása. Csak a gyermeket figyelte hosszasan, a két apró kis kezét, a parányi ujjakat, amint Simeon szakállának karikás tincsei között játszott tétován. Arra gondolt, hogy éppen ilyen kitárt, rózsás kezekkel látta fürgén repesni Betlehemnek feledhetetlen éjszakáján s akkor is, mikor menekülniök kellett Heródes katonái elől, öszvér hátára kötözött bölcsőben. Most itt van az egyetlen megmentett gyermek: kicsiny galamb, alig pihegő, fáradt poronty, akinek nem lesz egyidős játszótársa, mert aki lenne, mind halott. Véres testecskéik mozdatlanul hevernek éppúgy, mint ezek a galambfiókák itt, az árusok ketreceiben.

Egyedül maradt kétségbeesésében, egyedül a gyer-

mekkel: férje, rokonai, az asszonyok s a galileai pásztorok, a térség minden riadt népsége most hirtelen, akár csak, ha nagy erejű tengerek hulláma sodorta volna el valamennyit az udvarról, mind a kapuk felé iramodtak.

Ekkor Mária elé toppant a skarlátruhas ifjú és parancsolóan mondta:

— Szedd magad innen asszony a gyermekkel. Hiába töröd magad. Az ég jelt adott: nem kell az Úrnak a te áldozatod! — kiáltott s hangja mintha a szélvihar lett volna: megragadta, hogy kivonszolja Máriát. Ő azonban térdre hullott és testével védekezően a bölcső fölé hajlott s az orkán növekvő zúgásában úgy érezte magát, mint a sivatagban, mikor Egyiptom felé menekültek. Akkor is így védte a gyermeket, nehogy a forrón száguldó homok összeégesse a kisdéd arcát. S amikor két kezével jól megragadta a bölcsőt, egyszerre oly könnyűség járta át, oly bátorság, hogy arcát lassan felemelte újból, fel a fénybe. A fényesség pedig nagy hirtelenül megnőtt, tüze átütött a viharkergette felhőkön, sőt alászárnnyalt, előbb úgy, mintha zuhanó tűzgömb lett volna, amely lassan széttért s belőle ekkor nagy sebességgel fehér galamb szállott alá:

— Ez az én szerelmes fiam, kiben nekem kedvem telik — hangzott egy szózat, mintha kürtökön zendült volna s egyszerre úgy, mint szelid suttogás csak, amelyet a megpihent szél utolsó hullámverése hintáztatott, hogy talán csak Mária hallja most, kit ekkor nagy fájdalom tépert a földre.

Mikoron pedig felriadt, előtte állott József, karján a gyermekkel, mellette Zebedeus és Simeon. Mögöttük pedig a sokaság.

Ekkor, hogy Mária felnyitotta szemét, József eléje térdelt és így szólt:

— Ime, az Istennek fia! — s a gyermekre mutatott.

— Legyen neked a te igéd szerint — válaszolt könnyesen Mária.

— Ime, az Isten Báránya, akit nem anyjának szánt vissza az Úr, hanem a farkasok közé menőnek! — szólt Zebedeus és ő is a gyermekre mutatott.

— Legyen neked a te igéd szerint — válaszolt megadással az asszony.

— Ime, a fájdalmas anya — suttogta Simeon és reszkető kezével felfogta Mária szép fejét, nehogy bezúzza a kövön, amelyre ez a názáreti asszony testének teljes súlyával rázuhant.

Kézai Béla.